ਮਹੇਸ਼ਵਰ ਤਿਗਾ

ਬਨਾਮ

ਝਾਰਖੰਡ ਰਾਜ

(2020 ਦੀ ਫੌਜਦਾਰੀ ਅਪੀਲ ਨੰ. 635)

28 ਸਤੰਬਰ, 2020

[ਆਰ. ਐੱਫ. ਨਰੀਮਨ, ਨਵੀਨ ਸਿਨਹਾ ਅਤੇ ਇੰਦਰਾ ਬੈਨਰਜੀ, ਜੇ.ਜੇ.]

ਪੀਨਲ ਕੋਡ, 1860:

ਧਾਰਾ 376, 323 ਅਤੇ 341 - ਅਧੀਨ ਮੁਕੱਦਮਾ - ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਨੇ ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ ਨਾਲ 4 ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਚਾਕੂ ਦੀ ਨੋਕ 'ਤੇ ਬਲਾਤਕਾਰ ਕੀਤਾ ਸੀ ਜਦੋਂ ਉਹ 14 ਸਾਲ ਦੀ ਸੀ ਅਤੇ ਵਿਆਹ ਦੇ ਬਹਾਨੇ ਉਸ ਨਾਲ ਸਰੀਰਕ ਸਬੰਧ ਬਣਾਉਣਾ ਜਾਰੀ ਰੱਖਿਆ ਸੀ - ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦੋਸ਼ੀ ਕਰਾਰ ਹੇਠਾਂ - ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਅਪੀਲ - ਰੱਖੀ ਗਈ: ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ ਦੀ ਉਮਰ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸਬੂਤਾਂ ਵਿੱਚ ਵਿਆਪਕ ਭਿੰਨਤਾ ਹੈ - ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਆਪਣੇ ਬਿਆਨ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਘਟਨਾ ਦੀ ਮਿਤੀ 'ਤੇ ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ ਦੀ ਉਮਰ 14 ਸਾਲ ਪਾਈ ਸੀ - ਵਿੱਚ ਉਸਦੀ ਉਮਰ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਸਬੂਤ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ, ਉਸਦੇ 18 ਸਾਲ ਤੋਂ ਵੱਧ ਉਮਰ ਦੇ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ - ਸ਼ੱਕ ਦਾ ਲਾਭ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਜਾਂਦਾ ਹੈ - ਦੋਸ਼ੀ ਤੋਂ ਪੁੱਛਗਿੱਛ। 313 ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਐਫਆਈਆਰ ਦਰਜ ਕਰਨ ਵਿੱਚ 4 ਸਾਲ ਦੀ ਦੇਰੀ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੀ ਸੱਚਾਈ ਅਤੇ ਸੱਚਾਈ ਬਾਰੇ ਗੰਭੀਰ ਸ਼ੰਕਾ ਪੈਦਾ ਕਰਦੀ ਹੈ - ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਡਰ ਦੇ ਮਾਰੇ ਜਾਂ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਉਸ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਲਈ ਸੀ। ਪ੍ਰੋਸੀਕਿਊਟਰਿਕਸ ਨਾਲ ਸਰੀਰਕ ਸਬੰਧ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਧੋਖਾਧੜੀ ਨਾਲ ਗਲਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ - ਇਸਤਗਾਸਾ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਸੁਚੇਤ ਅਤੇ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਕੀਤੀ ਗਈ ਚੋਣ ਸੀ - ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣਾ ਅਸਥਿਰ ਹੈ।

ਸੈਕਸ਼ਨ 90 - ਸੱਟ ਲੱਗਣ ਦੇ ਡਰ ਦੇ ਤਹਿਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸਹਿਮਤੀ ਇੱਕ ਸਹਿਮਤੀ ਨਹੀਂ ਹੈ - ਤੱਥ ਦੀ ਗਲਤ ਧਾਰਨਾ ਦੇ ਤਹਿਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸਹਿਮਤੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਨਜ਼ਰ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸਹਿਮਤੀ ਨਹੀਂ ਹੈ - ਪਰ ਗਲਤ ਧਾਰਨਾ ਘਟਨਾ ਦੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਨੇੜੇ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

ਫੌਜਦਾਰੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦਾ ਕੋਡ, 1973:

ਕਿਸੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਪੁੱਛੇ ਸਵਾਲਾਂ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ। 313 ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਂ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਲਈ ਬੁਨਿਆਦੀ ਹਨ - ਧਾਰਾ 313 ਦੇ ਤਹਿਤ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਨਾ ਪਾਏ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਹਾਲਾਤ ਉਸ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਨਹੀਂ ਵਰਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ।

ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਅਪੀਲ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ

ਹੋਲਡ: 1. ਆਪਣੇ ਬਿਆਨ ਵਿਚ ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਇਹ ਕਹਿ ਕੇ ਉਸਦੀ ਉਮਰ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਹਿਲਜੁਲ ਕੀਤੀ ਕਿ ਉਹ ਘਟਨਾ ਦੀ ਮਿਤੀ 'ਤੇ ਸੋਲਾਂ ਸਾਲ ਦੀ ਸੀ ਅਤੇ ਫਿਰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਇਹ ਦੱਸਣ ਲਈ ਠੀਕ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਹ 13 ਸਾਲ ਦੀ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਉਸਨੇ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਸਕੂਲ ਜਾਂਦੇ ਸਮੇਂ ਚਾਕੂ ਦੀ ਨੋਕ 'ਤੇ ਉਸਦੀ ਨਿਮਰਤਾ ਨੂੰ ਨਰਾਜ਼ ਕੀਤਾ, ਪਰ ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ ਜਾਂ ਉਸਦੇ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਪੀ.ਡਬਲਯੂ.5 ਅਤੇ 6 ਦੁਆਰਾ ਸਕੂਲ ਦੇ ਨਾਮ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਸਕੂਲ ਵਿੱਚ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਕੋਈ ਵਿਆਖਿਆ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ੀ ਸਬੂਤ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸਕੂਲ ਰਜਿਸਟਰ ਆਦਿ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਉਮਰ ਦਾ ਸਬੂਤ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਪੀ.ਡਬਲਯੂ. 2, ਲਗਭਗ 30 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਦੇ ਵਕੀਲ ਦੇ ਚਚੇਰੇ ਭਰਾ (ਭਰਾ) ਨੇ ਬਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਉਹ ਉਸ ਤੋਂ ਛੇ ਸਾਲ ਛੋਟੀ ਸੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਉਮਰ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸਬੂਤਾਂ ਵਿੱਚ ਵਿਆਪਕ ਭਿੰਨਤਾ ਹੈ। ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ 18.08.2001 ਨੂੰ 20 ਸਾਲ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਬਿਆਨ ਵਿਚ ਦੱਸੀ ਉਮਰ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਅੰਗੂਠੇ ਦੇ ਨਿਯਮ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ ਦੀ ਉਮਰ 14 ਸਾਲ ਦੀ ਸੀ। ਘਟਨਾ ਦੀ ਮਿਤੀ 'ਤੇ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦੀ ਉਮਰ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿਚ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿਚ, ਮਿਤੀ 'ਤੇ ਉਸ ਦੀ ਉਮਰ ਅਠਾਰਾਂ ਸਾਲ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਸ਼ੱਕ ਦਾ ਲਾਭ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 7][487- ਐੱਚ; 488-ਏ-ਡੀ]

2. ਧਾਰਾ 313 ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੇ ਤਹਿਤ ਦੋਸ਼ੀ ਦੀ ਜਾਂਚ ਸੁਭਾਅ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਹੀ ਆਮ ਅਤੇ ਬੇਮਿਸਾਲ ਸੀ. ਇਹ ਗੱਲ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤੈਅ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 313 ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਉਸਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਨਹੀਂ ਵਰਤਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਅਪਰਾਧਿਕ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਪੁੱਛੇ ਗਏ ਸਵਾਲਾਂ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਂ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਲਈ ਬੁਨਿਆਦੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਉਸਨੂੰ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਆਪਣਾ ਬਚਾਅ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਸਗੋਂ ਉਸਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪਰਾਧਕ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨ ਦਾ ਵੀ ਮੌਕਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਦੋਸ਼ੀ ਦੁਆਰਾ ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ ਸੰਭਾਵੀ ਬਚਾਅ ਵਾਜਬ ਸ਼ੱਕ ਤੋਂ ਪਰੇ ਸਬੂਤ ਦੀ ਲੋੜ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਦੋਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਫੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 8 ਅਤੇ 9] [488- ਈ, ਐੱਚ; 489-ਏ-ਬੀ]

ਨਵਲ ਕਿਸ਼ੋਰ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਬਿਹਾਰ ਰਾਜ (2004) 7 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 502 : [2004] 3 ਸਮਰਥਨ ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 344 - 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ।

3. ਐਫਆਈਆਰ ਦਰਜ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਚਾਰ ਸਾਲ ਦੀ ਦੇਰੀ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਲੜਕੀ ਨਾਲ ਵਿਆਹ ਕਰਵਾਉਣ ਤੋਂ ਸੱਤ ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ, ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ ਨਾਲ ਵਾਅਦੇ ਦੇ ਬਹਾਨੇ, ਐਫਆਈਆਰ ਦੀ ਸੱਚਾਈ ਅਤੇ ਸੱਚਾਈ

ਬਾਰੇ ਗੰਭੀਰ ਸ਼ੰਕੇ ਪੈਦਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਪ੍ਰੋਸੀਕਿਊਟਰਿਕਸ ਦੁਆਰਾ ਲਗਾਏ ਗਏ ਦੋਸ਼। ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਸਮੁੱਚੀ ਉਤਪੱਤੀ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦੇ ਜਿਰ੍ਹਾ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋਣ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਗੰਭੀਰ ਸ਼ੱਕ ਵਿੱਚ ਹੈ ਕਿ 09.04.1999 ਨੂੰ ਕੋਈ ਘਟਨਾ ਨਹੀਂ ਵਾਪਰੀ ਸੀ। [ਪੈਰਾ 10][490- ਏ-ਬੀ]

4.1 ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਸਬੂਤ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿਚ ਇਹ ਮੰਨਣਾ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਡਰ ਦੇ ਅਧੀਨ ਰੱਖ ਕੇ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਵਿਚ ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਧਾਰਾ 90 ਆਈਪੀਸੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਸੱਟ ਲੱਗਣ ਦੇ ਡਰ ਦੇ ਤਹਿਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸਹਿਮਤੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਨਜ਼ਰਾਂ ਵਿੱਚ ਸਹਿਮਤੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਧਾਰਾ 90 ਆਈਪੀਸੀ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਤੱਥਾਂ ਦੀ ਗਲਤ ਧਾਰਨਾ ਦੇ ਤਹਿਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸਹਿਮਤੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਨਜ਼ਰਾਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸਹਿਮਤੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਪਰ ਤੱਥ ਦੀ ਗਲਤ ਧਾਰਨਾ ਘਟਨਾ ਦੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਨੇੜੇ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਚਾਰ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਵਿੱਚ ਫੈਲੀ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਇਸ ਵਿਚ ਕਿਸੇ ਵਿਸਤਾਰ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸਹਿਮਤੀ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਵਿਚਾਰ-ਵਟਾਂਦਰੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੀਤੀ ਗਈ ਇੱਕ ਚੇਤੰਨ ਅਤੇ ਸੂਝਵਾਨ ਚੋਣ ਸੀ, ਇਹ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਫੈਲੀ ਹੋਈ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਵਿਰੋਧ ਨਾ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਸੁਚੇਤ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਨਾਲ. ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਲਿਖੇ ਪੱਤਰਾਂ ਵਿਚ ਇਹ ਵੀ ਦੱਸਿਆ ਹੈ ਕਿ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰੀ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਉਸ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰਕ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨਾਲ ਅਕਸਰ ਉਸ ਦੇ ਘਰ ਵਿਚ ਝਗੜਾ ਹੁੰਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਕੁੱਟਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਵਿੱਚ, ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ ਦਾ ਇਕੱਲਾ ਬਿਆਨ ਕਿ ਪਹਿਲੇ ਕਥਿਤ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਸਮੇਂ ਸੱਟ ਲੱਗਣ ਦੇ ਡਰੋਂ ਉਸਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਸਵੀਕਾਰਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ। [ਪਾਰਾ 13, 14][490- ਜੀ-ਐੱਚ; 491-ਏ-ਡੀ]

4.2 ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤ ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਕੋਈ ਝੂਠਾ ਵਾਅਦਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂ ਵਿਆਹ ਬਾਰੇ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਗਲਤ ਬਿਆਨਬਾਜ਼ੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਿਸ ਨਾਲ ਦੋਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਸਰੀਰਕ ਸਬੰਧ ਕਾਇਮ ਹੋਏ। ਵੱਖ-ਵੱਖ ਧਾਰਮਿਕ ਵਿਸ਼ਵਾਸਾਂ ਦੇ ਕਾਰਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਰਿਸ਼ਤੇ ਵਿੱਚ ਰੁਕਾਵਟਾਂ ਬਾਰੇ ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ ਖੁਦ ਜਾਣੂ ਸੀ। ਸਮਾਜਿਕ ਰੁਕਾਵਟਾਂ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਦੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨਾਲ ਇੱਕ ਕੁੜਮਾਈ ਦੀ ਰਸਮ ਵੀ ਰੱਖੀ ਗਈ ਸੀ, ਪਰ ਬਦਕਿਸਮਤੀ ਨਾਲ ਇਹ ਮਤਭੇਦ ਵੀ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਕਿ ਵਿਆਹ ਚਰਚ ਵਿੱਚ ਹੋਣਾ ਸੀ ਜਾਂ ਮੰਦਰ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਹੋ ਗਿਆ। ਉਪਲਬਧ ਸਬੂਤਾਂ ਨੂੰ ਫੜਨਾ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਸ਼ੁਰੂ ਤੋਂ ਹੀ ਇਸਤਗਾਸਾ ਨਾਲ ਵਿਆਹ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਇਰਾਦਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਸਿਰਫ ਉਸ ਨਾਲ ਸਰੀਰਕ ਸਬੰਧ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਧੋਖਾਧੜੀ ਨਾਲ ਗਲਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਇਸਤਗਾਸਾ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪੱਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਾ ਪਰਿਵਾਰ ਹਮੇਸ਼ਾ ਉਸ ਨਾਲ ਬਹੁਤ ਚੰਗਾ ਸੀ। [ਪੈਰਾ 18][492- ਐੱਫ-ਐੱਚ]

4.3 ਇਸਲਈ, ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਇੱਕ ਸੁਚੇਤ ਅਤੇ ਸੋਚ-ਸਮਝ ਕੇ ਕੀਤੀ ਚੋਣ ਸੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇੱਕ ਅਣਇੱਛਤ ਕਾਰਵਾਈ ਜਾਂ ਇਨਕਾਰ ਤੋਂ ਵੱਖਰਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਲਈ ਕਿਹੜਾ ਮੌਕਾ ਉਪਲਬਧ ਸੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ ਉਸਦੇ ਡੂੰਘੇ ਪਿਆਰ ਦੇ ਕਾਰਨ ਉਸਨੂੰ ਆਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਉਸਨੂੰ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦੇਣ ਲਈ ਅਗਵਾਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਉਸ ਦਾ ਸਰੀਰ, ਜਿਸ ਦੀ ਆਮ ਮਨੁੱਖੀ ਵਿਵਹਾਰ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸਿਰਫ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਆਗਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਕੋਈ ਡੂੰਘਾ ਪਿਆਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 20][493-ਬੀ-ਸੀ]

ਕੈਨੀ ਰਾਜਨ ਬਨਾਮ ਕੇਰਲਾ ਰਾਜ (2013) 9 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 113 : [2013] 10 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 196; ਉਦੈ ਬਨਾਮ ਕਰਨਾਟਕ ਰਾਜ (2003) 4 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 46 : [2003] 2 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 231; ਕੇ.ਪੀ. ਥਿਮੱਪਾ ਗੌੜਾ ਬਨਾਮ ਕਰਨਾਟਕ ਰਾਜ (2011) 14 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 475 : [2011] 4 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 200; ਧਰੁਵਰਮ ਮੁਰਲੀਧਰ ਸੋਨਾਰ ਬਨਾਮ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ ਏ.ਆਈ.ਆਰ 2019 ਐਸ.ਸੀ 327 : [2018] 13 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 920; ਪ੍ਰਮੋਦ ਸੂਰਯਭਾਨ ਪਵਾਰ ਬਨਾਮ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ (2019) 9 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 608 : [2019] 11 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 423 - 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ।

5. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 420 ਅਤੇ 504 ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੇ ਤਹਿਤ ਦੋਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਬਰੀ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਿਰੁੱਧ ਕਿਸੇ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਧਾਰਾ 323 ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੇ ਤਹਿਤ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਲਈ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਕੋਈ ਡਾਕਟਰੀ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਧਾਰਾ 341 ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਕੋਈ ਅਪਰਾਧ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਪ੍ਰੋਸੀਕਿਊਟਰਿਕਸ ਦੇ ਬਿਆਨ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਨਾਲ 15 ਦਿਨਾਂ ਲਈ ਰਹਿਣ ਲਈ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਅਸਥਾਈ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸੇ ਨੂੰ ਪਾਸੇ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। [ਪਾਰਾ 19 ਅਤੇ 21][493-ਏ-ਬੀ, ਜੀ]

ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਚੰਦ ਬਨਾਮ ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ (2019) 5 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 628 : [2019] 3 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 953; ਵਿਜਯਨ ਬਨਾਮ ਕੇਰਲਾ ਰਾਜ (2008) 4 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 763; ਦੀਪਕ ਗੁਲਾਟੀ ਬਨਾਮ ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ (2013) 7 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 675 - ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

ਕੇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਹਵਾਲਾ

[2019] 3 ਐੱਸ ਸੀਆਰ 953	**ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ**	**ਪੈਰਾ 5**
(2008) 4 ਐਸ ਸੀਸੀ 763	**ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ**	**ਪੈਰਾ 5**
(2013) 7 ਐਸ ਸੀ ਸੀ 675	**ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ**	**ਪੈਰਾ 5**
[2004] 3 ਸਮਰਥਨ ਐਸ ਸੀਆਰ 344	**'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ**	**ਪੈਰਾ 9**
[2013] 10 ਐਸ ਸੀਆਰ 196	**'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ**	**ਪੈਰਾ 16**
[2003] 2 ਐਸ ਸੀਆਰ 231	**'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ**	**ਪੈਰਾ 16**

[2011] 4 ਐਸ ਸੀਆਰ 200	**'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ**	**ਪੈਰਾ 16**
[2018] 13ਐਸ ਸੀਆਰ 920	**'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ**	**ਪੈਰਾ 17**
[2019] 11ਐਸ ਸੀਆਰ 423	**'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ**	**ਪੈਰਾ 17**

ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਅਪੀਲੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ: 2020 ਦੀ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 635

2004 ਦੀ ਸੀ.ਆਰ.ਅਪੀਲ (ਐਸ. ਜੇ) ਨੰਬਰ 300 ਵਿੱਚ ਰਾਂਚੀ ਵਿਖੇ ਝਾਰਖੰਡ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ 07.12.2018 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ।

ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਵੀ. ਮੋਹਨਾ, ਸੀਨੀਅਰ ਐਡਵੋਕੇਟ ਅਨੂਪ ਕੁਮਾਰ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਅੰਕਿਤਾ ਸ਼ਰਮਾ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਨਿਕਿਤਾ, ਵਰੁਣ ਨਾਰੰਗ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਪ੍ਰਗਿਆ ਬਘੇਲ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਪੱਲਵੀ ਲੰਗਰ, ਰਿਤੇਸ਼ ਖਰੇ, ਐਡਵੋਕੇਟ। ਦਿਖਾਈ ਦੇਣ ਵਾਲੀਆਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਲਈ|

ਵੱਲੋਂ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ ਗਿਆ

ਨਵੀਨ ਸਿਨਹਾ, ਜੇ.

1. ਛੁੱਟੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ।

2. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 376, 323 ਅਤੇ 341 (ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ, ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਉਸ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਉਸਨੂੰ ਜੁਰਮਾਨੇ ਅਤੇ ਇੱਕ ਡਿਫਾਲਟ ਸ਼ਰਤ ਦੇ ਨਾਲ ਕ੍ਰਮਵਾਰ ਸੱਤ ਸਾਲ, ਇੱਕ ਸਾਲ ਅਤੇ ਇੱਕ ਮਹੀਨੇ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਉਂਦਾ ਹੈ।

3. ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ, ਪੀਡਬਲਯੂ 9 ਨੇ 13.04.1999 ਨੂੰ 1999 ਦੀ ਐਫਆਈਆਰ ਨੰਬਰ 25 ਦਰਜ ਕਰਵਾਈ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਕਿ ਚਾਰ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਚਾਕੂ ਦੀ ਨੋਕ 'ਤੇ ਉਸਦੀ ਨਿਮਰਤਾ ਦਾ ਘਾਣ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਉਦੋਂ ਤੋਂ ਉਹ ਉਸ ਨਾਲ ਵਿਆਹ ਕਰਵਾਉਣ ਦਾ ਵਾਅਦਾ ਕਰਦਾ ਰਿਹਾ ਅਤੇ ਇਸੇ ਬਹਾਨੇ ਉਸ ਨਾਲ ਪਤੀ-ਪਤਨੀ ਬਣ ਕੇ ਸਰੀਰਕ ਸਬੰਧ ਬਣਾਉਂਦਾ ਰਿਹਾ। ਉਹ ਪੰਦਰਾਂ ਦਿਨ ਉਸ ਦੇ ਘਰ ਵੀ ਰਹੀ ਸੀ, ਜਿਸ ਦੌਰਾਨ ਉਸ ਨਾਲ ਸਰੀਰਕ ਸਬੰਧ ਵੀ ਬਣਾਏ। ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ ਦਰਜ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪੰਜ ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ 09.04.1999 ਨੂੰ ਉਸਦੇ ਨਾਲ ਸਰੀਰਕ ਸਬੰਧ ਬਣਾਏ ਸਨ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਉਸ ਨਾਲ ਧੋਖਾਧੜੀ ਕੀਤੀ ਕਿਉਂਕਿ ਹੁਣ ਉਹ 20.04.1999 ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਲੜਕੀ ਨਾਲ ਵਿਆਹ ਕਰਵਾਉਣ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਸਮਝੌਤੇ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਅਸਫਲ ਹੋ ਗਈਆਂ ਸਨ।

4. ਅਡੀਸ਼ਨਲ ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਰਾਂਚੀ ਨੇ ਸਬੂਤਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਕਿ ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ ਦੀ ਉਮਰ 14 ਸਾਲ ਸੀ ਜਦੋਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਚਾਕੂ ਦੀ ਨੋਕ 'ਤੇ ਉਸ ਨਾਲ ਬਲਾਤਕਾਰ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਉਸ ਨਾਲ ਵਿਆਹ ਕਰਨ ਦਾ ਵਾਅਦਾ ਪੂਰਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਅਪੀਲ ਖਾਰਜ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ ਨੂੰ ਲਿਖੀਆਂ ਚਿੱਠੀਆਂ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਤਸਵੀਰਾਂ ਇਕੱਠੀਆਂ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਬਿਆਨ ਧਾਰਾ 313 ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦ੍ਰਿੜਤਾ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਲਈ ਕਾਫੀ ਸਨ।

5. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਸਿੱਖਿਅਤ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਵੀ. ਮੋਹਨਾ, ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਚਾਰ ਸਾਲਾਂ ਬਾਅਦ ਦੇਰੀ ਨਾਲ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇੱਕ ਵਿਚਾਰ ਸੀ। ਇਲਜ਼ਾਮਾਂ ਦੀ ਸਾਰੀ ਉਤਪਤੀ ਬਹੁਤ ਹੀ

ਸ਼ੱਕੀ ਅਤੇ ਸ਼ੱਕੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸਤਗਾਸਾ ਨੇ ਆਪਣੀ ਜਿਰ੍ਹਾ ਵਿੱਚ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ 09.04.1999 ਨੂੰ ਉਸਦੇ ਨਾਲ ਬਲਾਤਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ ਨੂੰ ਲਿਖੀਆਂ ਗਈਆਂ ਚਿੱਠੀਆਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਲਿਖੀਆਂ ਗਈਆਂ ਚਿੱਠੀਆਂ ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੌਰਾਨ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ ਵਜੋਂ ਚਿੰਨ੍ਹਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਸਮੇਂ ਦੀ ਇੱਕ ਮਿਆਦ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਉਹਨਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਇੱਕ ਡੂੰਘੇ ਪਿਆਰ ਸਬੰਧ ਨੂੰ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਸਤਗਾਸਾ ਦੀ ਉਮਰ ਲਗਭਗ 25 ਸਾਲ ਸੀ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪੀ.ਡਬਲਯੂ. 10, ਡਾਕਟਰ ਜਿਸ ਨੇ 14.04.1999 ਨੂੰ ਡਾਕਟਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਸਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ ਵਿਚਕਾਰ ਸਰੀਰਕ ਸਬੰਧ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰੇਮ ਸਬੰਧਾਂ ਕਾਰਨ ਸੁਭਾਅ ਵਿੱਚ ਸਹਿਮਤੀ ਵਾਲੇ ਸਨ। ਇਸ ਲਈ ਧਾਰਾ 375 ਆਈਪੀਸੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੋਈ ਅਪਰਾਧ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਧਾਰਾ 313 ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਪੁੱਛੇ ਗਏ ਸਵਾਲ ਬਹੁਤ ਹੀ ਸਾਧਾਰਨ ਅਤੇ ਬੇਤੁਕੇ ਸਨ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਬਚਾਅ ਦੇ ਉਚਿਤ ਮੌਕੇ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਕੇ ਨਿਰਪੱਖ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਕੇ ਉਸ ਨਾਲ ਗੰਭੀਰ ਪੱਖਪਾਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਸਮਾਜਿਕ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਦੋਵਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਵਿਆਹ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਿਆ ਕਿਉਂਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਨਜਾਤੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਵਕੀਲ ਇੱਕ ਈਸਾਈ ਸੀ। ਰਿਲਾਇੰਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਚੰਦ ਬਨਾਮ ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ, (2019) 5 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 628, ਵਿਜਯਨ ਬਨਾਮ ਕੇਰਲਾ ਰਾਜ, (2008) 4 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 763, ਕੈਨੀ ਰਾਜਨ ਬਨਾਮ ਕੇਰਲਾ ਰਾਜ, (2013) 9 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 113, ਦੀਪਕ 'ਤੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਗੁਲਾਟੀ ਬਨਾਮ ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ, (2013) 7 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 675 ਅਤੇ ਉਦਯ ਬਨਾਮ ਕਰਨਾਟਕ ਰਾਜ, (2003) 4 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 46|

6. ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਪ੍ਰਗਿਆ ਬਘੇਲ, ਰਾਜ ਲਈ ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ, ਨੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਦੌਰਾਨ ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ ਦੋਸ਼ਾਂ 'ਤੇ ਖੜਾ ਹੈ। ਐਫਆਈਆਰ ਦਰਜ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਨੂੰ ਸਮਝੌਤਾ ਦੀਆਂ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਕਾਫ਼ੀ ਸਮਝਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਨਾਕਾਮਯਾਬ ਰਹੇ। ਪੀ.ਡਬਲਯੂ. 7, ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ ਦੀ ਭੈਣ ਨੇ ਵੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਸੀ ਕਿ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਚਾਕੂ ਦੀ ਨੋਕ 'ਤੇ ਜਿਨਸੀ ਸ਼ੋਸ਼ਣ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹ ਰੋਂਦੀ ਹੋਈ ਘਰ ਆਈ ਸੀ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਗੈਰ-ਹਾਜ਼ਰੀ ਵਿੱਚ ਚੁੱਪ ਰਹਿਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਸੀ, ਇਹ ਜ਼ਾਹਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਉਸਦੇ ਇਰਾਦੇ ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਸਹਿਮਤੀ ਵਾਲੇ ਰਿਸ਼ਤੇ ਦਾ ਬਚਾਅ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਅਪ੍ਰਸੰਗਿਕ ਹੈ ਕਿ ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ ਦੀ ਉਮਰ ਚੌਦਾਂ ਸਾਲ ਸੀ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ ਨਾਲ ਸਰੀਰਕ ਸਬੰਧ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਵਿਆਹ ਦਾ ਝੂਠਾ ਵਾਅਦਾ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਉਸ ਦਾ ਸ਼ੁਰੂ ਤੋਂ ਹੀ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਇਰਾਦਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਨੇ ਝੂਠੀ ਬਿਆਨਬਾਜ਼ੀ ਕਰਕੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਹਾਸਲ ਕੀਤੀ, ਜੋ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਨਜ਼ਰ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸਹਿਮਤੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ ਦੇ ਸਬੂਤ ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਹਨ।

7. ਅਸੀਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਬੇਨਤੀਆਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਆਪਣੇ ਬਿਆਨ ਵਿਚ ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਇਹ ਕਹਿ ਕੇ ਉਸਦੀ ਉਮਰ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਹਿਲਜੁਲ ਕੀਤੀ ਕਿ ਉਹ ਘਟਨਾ ਦੀ ਮਿਤੀ 'ਤੇ ਸੋਲਾਂ ਸਾਲ ਦੀ ਸੀ ਅਤੇ ਫਿਰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸੁਧਾਰ ਕੇ ਇਹ ਦੱਸ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਉਹ 13 ਸਾਲ ਦੀ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਉਸਨੇ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਕਿ

ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਸਕੂਲ ਜਾਂਦੇ ਸਮੇਂ ਚਾਕੂ ਦੀ ਨੋਕ 'ਤੇ ਉਸਦੀ ਨਿਮਰਤਾ ਨੂੰ ਨਰਾਜ਼ ਕੀਤਾ, ਪਰ ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ ਜਾਂ ਉਸਦੇ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਪੀ.ਡਬਲਯੂ.5 ਅਤੇ 6 ਦੁਆਰਾ ਸਕੂਲ ਦੇ ਨਾਮ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਸਕੂਲ ਵਿੱਚ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਕੋਈ ਵਿਆਖਿਆ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ੀ ਸਬੂਤ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸਕੂਲ ਰਜਿਸਟਰ ਆਦਿ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਉਮਰ ਦਾ ਸਬੂਤ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਪੀ.ਡਬਲਯੂ.2, ਲਗਭਗ 30 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਦੇ ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ ਦੇ ਚਚੇਰੇ ਭਰਾ (ਭਰਾ) ਨੇ ਬਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਉਹ ਉਸ ਤੋਂ ਛੇ ਸਾਲ ਛੋਟੀ ਸੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਉਮਰ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸਬੂਤਾਂ ਵਿੱਚ ਵਿਆਪਕ ਭਿੰਨਤਾ ਹੈ। ਐਡੀਸ਼ਨਲ ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੇ 18.08.2001 ਨੂੰ 20 ਸਾਲ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਬਿਆਨ ਵਿਚ ਦੱਸੀ ਗਈ ਉਮਰ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਅੰਗੂਠੇ ਦੇ ਨਿਯਮ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ ਦੀ ਉਮਰ 14 ਸਾਲ ਦੀ ਸੀ। ਘਟਨਾ ਦੀ ਮਿਤੀ 'ਤੇ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦੀ ਉਮਰ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿਚ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿਚ, ਮਿਤੀ 'ਤੇ ਉਸ ਦੀ ਉਮਰ ਅਠਾਰਾਂ ਸਾਲ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਸ਼ੱਕ ਦਾ ਲਾਭ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

8. ਧਾਰਾ 313 ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੇ ਤਹਿਤ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਦਾ ਨਿਰੀਖਣ। ਇਸ ਨੂੰ ਕੁਦਰਤ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਹੀ ਅਸਾਧਾਰਨ ਅਤੇ ਬੇਤੁਕਾ ਹੋਣ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਤਿੰਨ ਕੈਪਸੂਲ ਸਵਾਲ ਪੁੱਛੇ ਗਏ ਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਸਨੇ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ: -

"**ਸਵਾਲ 1.** ਤੁਹਾਡੇ ਵਿਰੁੱਧ ਇੱਕ ਗਵਾਹ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਮੁਖ਼ਬਰ ਵੀ. ਅੰਸ਼ੁਮਾਲਾ ਤਿੱਗਾ ਸਕੂਲ ਜਾ ਰਹੀ ਸੀ ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਤੋਮਰਾ ਨਹਿਰ ਦੇ ਕੋਲ ਲੁਕੇ ਹੋਏ ਸੀ ਅਤੇ ਮੁਖਬਰ ਨੂੰ ਅਲੱਗ-ਥਲੱਗ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਤੁਸੀਂ ਉਸ ਨੂੰ ਚਾਕੂ ਦੀ ਨੋਕ 'ਤੇ ਨੰਗੀ ਕਰਨ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਉਸ ਨਾਲ ਬਲਾਤਕਾਰ ਕੀਤਾ।

ਸਵਾਲ 2. ਬਲਾਤਕਾਰ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜਦੋਂ ਮੁਖਬਰ ਆਪਣੇ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਨੂੰ ਘਟਨਾ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਣ ਲਈ ਰੋਂਦੀ ਹੋਈ ਉਸਦੇ ਘਰ ਭੱਜੀ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਮੁਖਬਰ ਦੇ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਘਟਨਾ ਬਾਰੇ ਪੁੱਛਣ ਲਈ ਤੁਹਾਡੇ ਕੋਲ ਆਏ ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ "ਜੇ ਮੈਂ ਬਲਾਤਕਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ ਤਾਂ ਮੈਂ ਕਰਾਂਗਾ। ਉਸਨੂੰ ਮੇਰੀ ਪਤਨੀ ਬਣਾ ਕੇ ਰੱਖੋ"

ਸਵਾਲ 3. ਤੁਹਾਡੇ ਕਹਿਣ 'ਤੇ ਮੁਖਬਰ ਦੇ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਨੇ ਮੁਖਬਰ ਦੀ "ਲੋਟਾ ਪਾਣੀ" ਦੀ ਰਸਮ ਅਦਾ ਕੀਤੀ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਸੂਚਨਾ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਤੁਹਾਡੇ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਵੀ ਮੌਜੂਦ ਸਨ, ਉਕਤ ਸਮਾਰੋਹ ਵਿਚ ਤੁਹਾਡੇ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਨੇ ਸੂਚਨਾ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਇਕ ਸਾੜੀ ਅਤੇ ਬਲਾਊਜ਼ ਅਤੇ ਸੂਚਨਾ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਦੇ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਨੂੰ ਤੋਹਫੇ ਵਜੋਂ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਤੁਹਾਨੂੰ ਕੁਝ ਕੱਪੜੇ ਵੀ ਗਿਫਟ ਕੀਤੇ ਸਨ"

9. ਇਹ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤੈਅ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 313 ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਉਸਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਨਹੀਂ ਵਰਤਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਅਪਰਾਧਿਕ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਪੁੱਛੇ ਗਏ ਸਵਾਲਾਂ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਂ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਲਈ ਬੁਨਿਆਦੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਉਸਨੂੰ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਆਪਣਾ ਬਚਾਅ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਸਗੋਂ ਉਸਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪਰਾਧਕ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨ ਦਾ ਵੀ ਮੌਕਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਦੋਸ਼ੀ ਦੁਆਰਾ ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ ਸੰਭਾਵੀ ਬਚਾਅ ਵਾਜਬ ਸ਼ੱਕ ਤੋਂ ਪਰੇ ਸਬੂਤ ਦੀ ਲੋੜ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਦੋਸ਼ ਨੂੰ

ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਫੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ, ਵਾਰ-ਵਾਰ, ਧਾਰਾ 313 ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੇ ਤਹਿਤ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਸਾਰੇ ਸਬੰਧਤ ਸਵਾਲ ਪੁੱਛਣ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਨਵਲ ਕਿਸ਼ੋਰ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਬਿਹਾਰ ਰਾਜ, (2004) 7 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 502 ਵਿੱਚ, ਇਸ ਨੂੰ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਨਿਰਪੱਖ ਸੁਣਵਾਈ ਦੇ ਇੱਕ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ:-

"**5**... ਧਾਰਾ 313 ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਤੋਂ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਸਭ ਤੋਂ ਅਸੰਤੁਸ਼ਟ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਧਾਰਾ 313 ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੇ ਤਹਿਤ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਸਬੂਤਾਂ ਵਿਚ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਾਲਾਤ ਬਾਰੇ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਦੇਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ। ਘੱਟੋ-ਘੱਟ, ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਬੂਤ, ਜੋ ਕਿ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ, ਨੂੰ ਸਵਾਲਾਂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਦੋਸ਼ੀ ਕੋਲ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਦੇਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ। ਤਤਕਾਲ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਨੂੰ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਮੌਕਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਅਸੀਂ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਪੂਰੇ ਸਬੂਤਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ ਇਕੱਠਾ ਕਰਨ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦੇਣ ਦੀ ਪ੍ਰਥਾ ਨੂੰ ਨਕਾਰਦੇ ਹਾਂ, ਕਿਉਂਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਤਰਕਸ਼ੀਲ ਅਤੇ ਸੂਝਵਾਨ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਦੇਣ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਜੱਜ ਨੂੰ ਸਬੂਤਾਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਤੀਕੂਲ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਮੌਕਾ ਦੇਣ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 313 ਦੀ ਜਾਂਚ ਨੂੰ ਇੱਕ ਖਾਲੀ ਰਸਮ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਪੂਰੇ ਸਬੂਤ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਦੋਸ਼ੀ ਆਪਣਾ ਬਚਾਅ ਕਰਨ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿਚ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਸਬੂਤ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਬਾਰੇ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਦੇਣ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿਚ ਹੋਵੇਗਾ। ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਅਜਿਹਾ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਨਿਰਪੱਖ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਇਸ ਨੂੰ ਢਿੱਲੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸ ਨਾਲ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਅਪੂਰਣ ਕਦਰ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ..."

10. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਨਜਾਤੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸੀ ਜਦੋਂਕਿ ਵਕੀਲ ਇਸਾਈ ਭਾਈਚਾਰੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸੀ। ਉਹ ਇੱਕ ਰਵਾਇਤੀ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਵੱਖੋ-ਵੱਖਰੇ ਧਾਰਮਿਕ ਵਿਸ਼ਵਾਸਾਂ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਉਹ ਦੋਵੇਂ ਇੱਕੋ ਪਿੰਡ ਬਸਜੜੀ ਦੇ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਸਨ ਅਤੇ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਜਾਣਦੇ ਸਨ। ਇਲਜ਼ਾਮਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਅਤੇ ਢੰਗ, ਉਹਨਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਆਦਾਨ-ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅੱਖਰਾਂ ਦੇ ਨਾਲ, ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੌਰਾਨ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ ਵਜੋਂ ਚਿੰਨ੍ਹਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਪਿਆਰ ਕਾਫ਼ੀ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਵਧਿਆ ਅਤੇ ਪਰਿਪੱਕ ਹੋਇਆ। ਉਹ ਦੋਵੇਂ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਤੋਂ ਦੁਖੀ ਸਨ ਅਤੇ ਜਵਾਨੀ ਦੇ ਜਨੂੰਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਨਾਂ ਅਤੇ ਜਜ਼ਬਾਤਾਂ ਉੱਤੇ ਰਾਜ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਰੀਰਕ ਸਬੰਧ ਅਲੱਗ-

ਥਲੱਗ ਜਾਂ ਛਿੱਟੇ-ਪੁੱਟੇ ਨਹੀਂ ਸਨ, ਪਰ ਸਾਲਾਂ ਦੌਰਾਨ ਨਿਯਮਤ ਸਨ। ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ ਵੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਘਰ ਜਾ ਕੇ ਰਹਿ ਗਿਆ ਸੀ। ਸਾਡੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਐਫਆਈਆਰ ਦਰਜ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਚਾਰ ਸਾਲ ਦੀ ਦੇਰੀ, ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨਾਲ ਵਾਅਦੇ ਦੇ ਬਹਾਨੇ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਆਪਣਾ ਵਿਆਹ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਲੜਕੀ ਨਾਲ ਕਰਨ ਤੋਂ ਸੱਤ ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ, ਸੱਚਾਈ

ਥਲੱਗ ਜਾਂ ਛਿੱਟੇ-ਪੁੱਟੇ ਨਹੀਂ ਸਨ, ਪਰ ਸਾਲਾਂ ਦੌਰਾਨ ਨਿਯਮਤ ਸਨ। ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ ਵੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਘਰ ਜਾ ਕੇ ਰਹਿ ਗਿਆ ਸੀ। ਸਾਡੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਐਫਆਈਆਰ ਦਰਜ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਚਾਰ ਸਾਲ ਦੀ ਦੇਰੀ, ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨਾਲ ਵਾਅਦੇ ਦੇ ਬਹਾਨੇ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਆਪਣਾ ਵਿਆਹ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਲੜਕੀ ਨਾਲ ਕਰਨ ਤੋਂ ਸੱਤ ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ, ਸੱਚਾਈ ਅਤੇ ਸੱਚਾਈ ਬਾਰੇ ਗੰਭੀਰ ਸ਼ੰਕੇ ਪੈਦਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਪ੍ਰੋਸੀਕਿਊਟਰਿਕਸ ਦੁਆਰਾ ਲਗਾਏ ਗਏ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੀ। ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਸਮੁੱਚੀ ਉਤਪੱਤੀ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦੇ ਜਿਰ੍ਹਾ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋਣ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਗੰਭੀਰ ਸ਼ੱਕ ਵਿੱਚ ਹੈ ਕਿ 09.04.1999 ਨੂੰ ਕੋਈ ਘਟਨਾ ਨਹੀਂ ਵਾਪਰੀ ਸੀ।

11. ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ ਦੇ ਮਾਪੇ, ਪੀ.ਡਬਲਯੂ. 5 ਅਤੇ 6 ਦੋਵਾਂ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ ਵਿਚਕਾਰ ਸਬੰਧਾਂ ਬਾਰੇ ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਪਹਿਲੀ ਘਟਨਾ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਪਰ ਕੋਈ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਤੁਰੰਤ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਰਿਪੋਰਟ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਪੀ.ਡਬਲਯੂ. 5 ਮੰਨਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਮੰਦਰ ਵਿਚ ਵਿਆਹ ਕਰਨ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਜਿਸ ਲਈ ਉਹ ਸਹਿਮਤ ਨਹੀਂ ਸਨ ਅਤੇ ਚਾਹੁੰਦੇ ਸਨ ਕਿ ਵਿਆਹ ਚਰਚ ਵਿਚ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਅੱਗੇ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਦੇ ਪਿਆਰ ਵਿੱਚ ਸਨ। ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਦੇ ਉਲਟ, ਪੀ.ਡਬਲਯੂ. 6 ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ ਦਾ ਉਸਦੇ ਆਪਣੇ ਘਰ ਵਿੱਚ ਜਿਨਸੀ ਸ਼ੋਸ਼ਣ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

12. ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ ਨੇ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਕਿ ਇੱਕ ਕੁੜਮਾਈ ਦੀ ਰਸਮ ਵੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਵਿਆਹ ਇਸ ਲਈ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਧਰਮਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸਨ। ਇਸਲਈ ਉਹ ਇਸ ਰੁਕਾਵਟ ਤੋਂ ਹਰ ਸਮੇਂ ਸੁਚੇਤ ਸੀ, ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨਾਲ ਸਰੀਰਕ ਸਬੰਧ ਬਣਾਉਣਾ ਜਾਰੀ ਰੱਖਦੀ ਸੀ। ਜੇਕਰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਉਸ ਨਾਲ ਵਿਆਹ ਕਰਵਾ ਲਿਆ ਹੁੰਦਾ ਤਾਂ ਉਸ ਨੇ ਕੇਸ ਦਰਜ ਨਾ ਕੀਤਾ ਹੁੰਦਾ। ਉਸਨੇ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦੁਆਰਾ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਰੱਖੇ ਸਬੂਤਾਂ ਦੇ ਉਲਟ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਕੋਈ ਪੱਤਰ ਲਿਖੇ ਹੋਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ। ਚਿੱਠੀਆਂ ਦੇ ਆਦਾਨ-ਪ੍ਰਦਾਨ ਵਿੱਚ ਦੋਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਵਰਤੀ ਗਈ ਹਾਸੋਹੀਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਉਸ ਰਿਸ਼ਤੇ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਗੰਭੀਰ ਸੀ ਜੋ ਇਸ ਨੂੰ ਵਿਆਹ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਪਰ ਬਦਕਿਸਮਤੀ ਨਾਲ ਸਮਾਜਿਕ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਵਿਆਹ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਿਆ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਭਾਈਚਾਰਿਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸਨ।

13. ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਵਿਆਹ ਦੇ ਵਾਅਦੇ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਤੱਥਾਂ ਦੀ ਕਿਸੇ ਗਲਤ ਧਾਰਨਾ ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਰੀਰਕ ਸਬੰਧਾਂ ਲਈ ਸਹਿਮਤੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਜਾਂ ਉਸਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਵਿਆਹ ਦੀ ਇੱਕ ਧੋਖਾਧੜੀ ਵਾਲੀ ਗਲਤ ਬਿਆਨੀ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਸੀ ਜਿਸਨੂੰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਕਦੇ ਵੀ ਰੱਖਣ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕੀਤਾ। ਰਿਸ਼ਤੇ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ. ਜੇਕਰ ਅਸੀਂ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਉਸਨੇ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਸ਼ੁਰੂ ਤੋਂ ਹੀ ਇੱਕ ਧੋਖਾਧੜੀ ਵਾਲੀ ਗਲਤ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਨੇ ਤੱਥ ਦੀ ਗਲਤ ਧਾਰਨਾ 'ਤੇ ਉਸਦੀ

ਸਹਿਮਤੀ ਦਿੱਤੀ, ਤਾਂ ਧਾਰਾ 375 ਆਈਪੀਸੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਬਲਾਤਕਾਰ ਦਾ ਅਪਰਾਧ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਸਬੂਤ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿਚ ਇਹ ਮੰਨਣਾ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿਚ ਹੀ ਉਸ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਡਰ ਦੇ ਅਧੀਨ ਰੱਖ ਕੇ ਉਸ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਧਾਰਾ 90 ਆਈਪੀਸੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਸੱਟ ਲੱਗਣ ਦੇ ਡਰ ਦੇ ਤਹਿਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸਹਿਮਤੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਨਜ਼ਰਾਂ ਵਿੱਚ ਸਹਿਮਤੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਅਸੀਂ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦੇ ਇਕੱਲੇ ਬਿਆਨ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਰਾਜ਼ੀ ਨਹੀਂ ਹਾਂ ਕਿ ਪਹਿਲੇ ਕਥਿਤ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਸਮੇਂ ਸੱਟ ਲੱਗਣ ਦੇ ਡਰ ਤੋਂ ਉਸਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।

14. ਧਾਰਾ 90 ਆਈ ਪੀ ਸੀ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਤੱਥ ਦੀ ਗਲਤ ਧਾਰਨਾ ਦੇ ਤਹਿਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸਹਿਮਤੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਨਜ਼ਰਾਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸਹਿਮਤੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਪਰ ਤੱਥ ਦੀ ਗਲਤ ਧਾਰਨਾ ਘਟਨਾ ਦੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਨੇੜੇ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਚਾਰ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਵਿੱਚ ਫੈਲੀ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਇਸ ਵਿਚ ਕਿਸੇ ਵਿਸਤਾਰ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸਹਿਮਤੀ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਵਿਚਾਰ-ਵਟਾਂਦਰੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੀਤੀ ਗਈ ਇੱਕ ਚੇਤੰਨ ਅਤੇ ਸੂਝਵਾਨ ਚੋਣ ਸੀ, ਇਹ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਫੈਲੀ ਹੋਈ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਵਿਰੋਧ ਨਾ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਸੁਚੇਤ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਨਾਲ. ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਲਿਖੇ ਪੱਤਰਾਂ ਵਿਚ ਇਹ ਵੀ ਦੱਸਿਆ ਹੈ ਕਿ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰੀ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਉਸ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰਕ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨਾਲ ਅਕਸਰ ਉਸ ਦੇ ਘਰ ਵਿਚ ਝਗੜਾ ਹੁੰਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਕੁੱਟਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ।

15. ਉਦੈ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ ਇੱਕੋ ਇਲਾਕੇ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦੇ ਸਨ। ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਜਾਤਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸਨ, ਇੱਕ ਵਿਆਹੁਤਾ ਰਿਸ਼ਤਾ ਵੀ ਫਲ ਨਹੀਂ ਪਾ ਸਕਦਾ ਸੀ ਜਦੋਂ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਸਮਝਦਾਰੀ ਅਤੇ ਵਿਆਹ ਦੇ ਭਰੋਸੇ 'ਤੇ ਸਰੀਰਕ ਸਬੰਧ ਜਾਰੀ ਰਹੇ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਨੋਟ ਕੀਤਾ:

"**21.** ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਨਿਆਂਇਕ ਰਾਏ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਇਸ ਵਿਚਾਰ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਹੈ ਕਿ ਇਸਤਗਾਸਾ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨਾਲ ਜਿਨਸੀ ਸੰਬੰਧਾਂ ਲਈ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸਹਿਮਤੀ ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਹ ਇਸ ਵਾਅਦੇ 'ਤੇ ਡੂੰਘੇ ਪਿਆਰ ਵਿੱਚ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਉਸ ਨਾਲ ਵਿਆਹ ਕਰੇਗਾ, ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਤੱਥ ਦੀ ਗਲਤ ਧਾਰਨਾ ਦੇ ਤਹਿਤ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ. ਇੱਕ ਝੂਠਾ ਵਾਅਦਾ ਕੋਡ ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਤੱਥ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਇਸ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹੋਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹਾਂ, ਪਰ ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਜੋੜਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਸਟ੍ਰੈਟਜੈਕੇਟ ਫਾਰਮੂਲਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਪ੍ਰੋਸੀਕਿਊਟਰਿਕਸ ਦੁਆਰਾ ਜਿਨਸੀ ਸੰਬੰਧਾਂ ਲਈ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸਹਿਮਤੀ ਸਵੈਇੱਛਤ ਹੈ, ਜਾਂ ਕੀ ਇਹ ਤੱਥ ਦੀ ਗਲਤ ਧਾਰਨਾ ਦੇ ਅਧੀਨ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਅੰਤਮ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਵਿੱਚ, ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਟੈਸਟ ਸਹਿਮਤੀ ਦੇ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਨਿਆਂਇਕ ਦਿਮਾਗ ਨੂੰ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਮਾਰਗਦਰਸ਼ਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ, ਹਰੇਕ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਕਿਸੇ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਆਪਣੇ ਸਾਹਮਣੇ ਮੌਜੂਦ ਸਬੂਤ ਅਤੇ ਆਲੇ ਦੁਆਲੇ ਦੇ ਹਾਲਾਤਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਹਰੇਕ ਕੇਸ ਦੇ ਆਪਣੇ ਅਜੀਬ ਤੱਥ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਜੋ ਇਸ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਾ ਸਕਦੇ ਹਨ ਕਿ ਕੀ ਸਹਿਮਤੀ ਸਵੈ-ਇੱਛਤ ਸੀ, ਜਾਂ ਤੱਥ ਦੀ ਗਲਤ ਧਾਰਨਾ ਦੇ ਤਹਿਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਨੂੰ ਇਸ ਤੱਥ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਸਬੂਤਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਤੋਲਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੁਰਮ ਦੇ ਹਰ ਇਕ ਅੰਗ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮੇ 'ਤੇ ਬੋਝ ਹੈ, ਸਹਿਮਤੀ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਇਕ ਹੈ।

16. ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਆਪਣੇ ਬਚਾਅ ਵਿੱਚ ਕੈਨੀ ਰਾਜਨ (ਸੁਪਰਾ) 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ। ਤੱਥ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਦੇ ਸਮਾਨ ਸਨ। ਵਿਆਹ ਕਰਵਾਉਣ ਦੇ ਵਾਅਦੇ ਦੀ ਬੁਨਿਆਦ 'ਤੇ ਦੋਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਾਲੇ ਸਰੀਰਕ ਸਬੰਧ ਕਾਇਮ ਹੋਏ ਸਨ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕੇ.ਪੀ. ਥਿਮੱਪਾ ਗੌੜਾ ਬਨਾਮ ਕਰਨਾਟਕ ਰਾਜ, (2011)14 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 475. ਬਦਕਿਸਮਤੀ ਨਾਲ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਵੀ ਇਸ ਨੂੰ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਸਮਝਿਆ ਕਿ ਜੇ ਇਹ ਸੰਭਵ ਸੀ ਤਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਨਿਖੇੜਨਾ। ਇਹ ਸੱਚਮੁੱਚ ਮੰਦਭਾਗਾ ਹੈ ਕਿ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਨਿਆਂਇਕ ਉਦਾਹਰਣ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਸਬੰਧਤ ਦਲੀਲਾਂ ਨੂੰ ਸੁਣਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇੱਕ ਪੈਰੇ ਵਿੱਚ ਗੁਪਤ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਰਾਏ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਸਬੂਤ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ, ਚਿੱਠੀਆਂ, ਫੋਟੋਆਂ। ਪ੍ਰਾਸੀਕਿਊਟਰਿਕਸ ਦੇ ਨਾਲ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 313 ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਬਿਆਨ, ਉਸਦੀ ਸਜ਼ਾ ਅਤੇ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਦਖਲ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ।

17. ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਹਾਲ ਹੀ ਵਿੱਚ ਧਰੁਵਰਮ ਮੁਰਲੀਧਰ ਸੋਨਾਰ ਬਨਾਮ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਅਤੇ ਹੋਰ, ਏਆਈਆਰ 2019 ਐਸਸੀ 327 ਅਤੇ ਪ੍ਰਮੋਦ ਸੂਰਯਭਾਨ ਪਵਾਰ ਬਨਾਮ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ, (2019) ਧਾਰਾ 482 ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇ ਕਾਰਨ ਪੈਦਾ ਹੋਈ 9 ਐਸਸੀਸੀ 608 ਵਿੱਚ। ਇਹੋ ਜਿਹੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਰਿਸ਼ਤਾ ਇੱਕ ਪ੍ਰੇਮ ਪ੍ਰਸੰਗ ਵਿੱਚ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ, ਸਰੀਰਕ ਸਬੰਧਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਸਮੇਂ ਦੇ ਇੱਕ ਅਰਸੇ ਵਿੱਚ ਵਿਕਸਤ ਹੋਇਆ, ਸੁਭਾਅ ਵਿੱਚ ਸਹਿਮਤੀ ਵਾਲਾ, ਪਰ ਇਹ ਵਿਆਹ ਸਫਲ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਿਆ ਕਿਉਂਕਿ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਜਾਤਾਂ ਅਤੇ ਭਾਈਚਾਰਿਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸਨ, ਨੇ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

18. ਅਸੀਂ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ 'ਤੇ ਆਪਣੀ ਸੋਚ-ਸਮਝ ਕੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਵਿਆਹ ਦਾ ਕੋਈ ਝੂਠਾ ਵਾਅਦਾ ਜਾਂ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਗਲਤ ਬਿਆਨਬਾਜ਼ੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਿਸ ਨਾਲ ਦੋਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਸਰੀਰਕ ਸਬੰਧ ਕਾਇਮ ਹੋਏ। ਵੱਖ-ਵੱਖ ਧਾਰਮਿਕ ਵਿਸ਼ਵਾਸਾਂ ਦੇ ਕਾਰਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਰਿਸ਼ਤੇ ਵਿੱਚ ਰੁਕਾਵਟਾਂ ਬਾਰੇ ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ ਖੁਦ ਜਾਣੂ ਸੀ। ਸਮਾਜਿਕ ਰੁਕਾਵਟਾਂ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਦੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨਾਲ ਇੱਕ ਕੁੜਮਾਈ ਦੀ ਰਸਮ ਵੀ ਰੱਖੀ ਗਈ ਸੀ, ਪਰ ਬਦਕਿਸਮਤੀ ਨਾਲ ਇਹ ਮਤਭੇਦ ਵੀ ਪੈਦਾ ਹੋ ਗਏ ਕਿ ਵਿਆਹ ਚਰਚ ਵਿੱਚ ਹੋਣਾ ਸੀ ਜਾਂ ਮੰਦਰ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਹੋ ਗਿਆ। ਉਪਲਬਧ ਸਬੂਤਾਂ ਨੂੰ ਫੜਨਾ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਸ਼ੁਰੂ ਤੋਂ ਹੀ ਇਸਤਗਾਸਾ ਨਾਲ ਵਿਆਹ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਇਰਾਦਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਸਿਰਫ ਉਸ ਨਾਲ ਸਰੀਰਕ ਸਬੰਧ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਧੋਖਾਧੜੀ ਨਾਲ ਗਲਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਇਸਤਗਾਸਾ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪੱਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਾ ਪਰਿਵਾਰ ਹਮੇਸ਼ਾ ਉਸ ਨਾਲ ਬਹੁਤ ਚੰਗਾ ਸੀ।

19. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 420 ਅਤੇ 504 ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੇ ਤਹਿਤ ਦੋਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਬਰੀ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਿਰੁੱਧ ਕਿਸੇ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਧਾਰਾ 323 ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੇ ਤਹਿਤ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਲਈ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਕੋਈ ਡਾਕਟਰੀ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਧਾਰਾ 341 ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਕੋਈ ਅਪਰਾਧ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਪ੍ਰੋਸੀਕਿਊਟਰਿਕਸ ਦੇ ਬਿਆਨ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਨਾਲ 15 ਦਿਨਾਂ ਲਈ ਰਹਿਣ ਲਈ ਗਈ ਸੀ।

20. ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਣ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਝਿਜਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਇਸਤਗਾਸਾ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਇੱਕ ਸੁਚੇਤ ਅਤੇ ਸੋਚ-ਸਮਝ ਕੇ

ਕੀਤੀ ਗਈ ਚੋਣ ਸੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕਿਸੇ ਅਣਇੱਛਤ ਕਾਰਵਾਈ ਜਾਂ ਇਨਕਾਰ ਤੋਂ ਵੱਖਰਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਲਈ ਕਿਹੜਾ ਮੌਕਾ ਉਪਲਬਧ ਸੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ ਉਸਦੇ ਡੂੰਘੇ ਪਿਆਰ ਦੇ ਕਾਰਨ ਆਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਸਰੀਰ ਦੇ ਨਾਲ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇਣ ਲਈ, ਜੋ ਕਿ ਆਮ ਮਨੁੱਖੀ ਵਿਵਹਾਰ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸਿਰਫ਼ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਹੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਕੋਈ ਡੂੰਘਾ ਪਿਆਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਉਦੈ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਪ੍ਰਸੰਗਿਕ ਮੰਨੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ:

"**25**...ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਦੋ ਨੌਜਵਾਨ ਪਿਆਰ ਵਿੱਚ ਪਾਗਲ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਕਿ ਉਹ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਨਾਲ ਕਈ ਵਾਰ ਵਾਅਦਾ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਜੋ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਵਿਆਹ ਕਰ ਲੈਣਗੇ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪ੍ਰੋਸੀਕਿਊਟਰਿਕਸ ਦੁਆਰਾ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਵੀ ਇੱਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਮੌਕਿਆਂ 'ਤੇ ਅਜਿਹਾ ਵਾਅਦਾ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਅਜਿਹੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਵਾਅਦਾ ਪੂਰਾ ਮਹੱਤਵ ਗੁਆ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਦੋਂ ਉਹ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਅਤੇ ਜਨੂੰਨ ਨਾਲ ਕਾਬੂ ਪਾ ਲੈਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਅਤੇ ਹਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ ਪਾਉਂਦੇ ਹਨ ਜਿੱਥੇ ਉਹ, ਇੱਕ ਕਮਜ਼ੋਰ ਪਲ ਵਿੱਚ, ਜਿਨਸੀ ਸਬੰਧ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਲਾਲਚ ਵਿੱਚ ਆ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਵੀ ਅਜਿਹਾ ਹੀ ਹੋਇਆ ਜਾਪਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸਤਗਾਸਾ ਨੇ ਆਪਣੀ ਇੱਛਾ ਨਾਲ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨਾਲ ਜਿਨਸੀ ਸੰਬੰਧ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਸਹਿਮਤੀ ਦਿੱਤੀ ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਹ ਡੂੰਘਾ ਪਿਆਰ ਕਰਦੀ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਨਹੀਂ ਕਿ ਉਸਨੇ ਉਸ ਨਾਲ ਵਿਆਹ ਕਰਨ ਦਾ ਵਾਅਦਾ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਪਰ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਵੀ ਇਹ ਚਾਹੁੰਦੀ ਸੀ। ਇਹਨਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਗਿਆਨ ਉੱਤੇ ਇਹ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਉਣਾ ਬਹੁਤ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ ਨੇ ਆਪਣੇ ਵਾਅਦੇ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਈ ਤੱਥ ਦੀ ਗਲਤ ਧਾਰਨਾ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਸਹਿਮਤੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ ਇਹ ਜਾਣਨਾ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਜਦੋਂ ਉਸ ਨੇ ਸਹਿਮਤੀ ਦਿੱਤੀ ਤਾਂ ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ ਦੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਕੀ ਸੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਲਈ ਇੱਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕਾਰਨ ਸਨ।"

21. ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ, ਅਸੀਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਅਸਥਿਰ ਸਮਝਦੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਉਸੇ ਨੂੰ ਪਾਸੇ ਰੱਖ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਨੂੰ ਫੈਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਜ਼ਾਦ ਹੋਣ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਲੋੜੀਂਦਾ ਨਾ ਹੋਵੇ। ਅਪੀਲ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਹੈ।

ਕਲਪਨਾ ਕੇ. ਤ੍ਰਿਪਾਠੀ **ਅਪੀਲ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਹੈ।**

ਡਿਸਕਲੇਮਰ :- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ । ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

Pallav

PALLAV THAKUR ADVOCATE